

**ROCZNE SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU
WSPIERANIA RODZINY ZA ROK 2024 I REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU
WSPIERANIA RODZINY W GMINIE WARLUBIE NA LATA 2023-2025**

Wprowadzenie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Warlubiu realizuje zadania wymienione w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Na gminy nałożono szereg zadań mających na celu rozwój działań na rzecz rodziny poprzez wzmocnienie jej roli i funkcji oraz zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych, a także przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej. Ta wieloaspektowa praca z rodziną naturalną ma służyć ochronie odpowiedniego poziomu życia oraz ograniczyć umieszczanie dzieci w rodzinach zastępczych lub w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Niniejsze sprawozdanie zostało sporządzone na podstawie art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2025 r., poz. 49).

Zadania własne gminy - art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2025 r., poz. 49).

1) Opracowanie i realizacja 3- letnich gminnych programów wspierania rodziny –

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Warlubie na lata 2023-2025 został ustanowiony Uchwałą Nr XLIX/388/2023 Rady Gminy Warlubie z dnia 30 marca 2023r. Jego koordynowanie i monitorowanie powierzono Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Warlubiu. Stworzony system pomocy zakłada, że wsparcie skierowane będzie do całej rodziny, a nie wyłącznie do poszczególnych jej członków. Tylko taki rodzaj pomocy doprowadzić może bowiem do trwałych zmian w rodzinie i przeciwdziałania wyuczonej bezradności. Wsparcie rodziny ma służyć odbudowie i podtrzymywaniu umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych. Podstawą rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowie prawidłowych relacji w rodzinie. Pomoc rodzinie powinna być w miarę wczesna i mieć charakter profilaktyczny. Priorytetem wspierania rodziny jest stworzenie jej odpowiednich warunków rozwoju przy wykorzystaniu jej własnych możliwości i zasobów, a nie wyręczanie w pełnieniu podstawowych funkcji.

2) Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny -

Asystenci rodziny w 2024 roku uczestniczyli w szkoleniach: „Standardy Ochrony małoletnich” „Przeciwdziałanie przemocy domowej – interwencja, pomoc”, „Przemoc domowa”, „Przeciwdziałanie przemocy domowej – interwencja, pomoc, profilaktyka”

3) Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez:

a) *zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa.*

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Warlubiu zatrudnia dwóch asystentów rodziny na podstawie umowy o pracę w systemie zadaniowym w wymiarze ½ etatu. W roku 2024r. objętych wsparciem asystenta rodziny było 15 rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, w tym aż 7 rodzin zostało zobowiązanych przez sąd do

współpracy z asystentem rodziny. W roku 2024 asystenci rodziny zakończyli współpracę z 2 rodzinami z uwagi na zmianę miejsca zamieszkania.

Asystentura rodziny pełni ważną rolę w systemie wspierania rodziny. Niezależnie od pracowników socjalnych, asystent rodziny zajmuje się wyłącznie pomocą i pracą z rodziną. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowywanie dzieci. Jego głównym zadaniem jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny oraz podjęcie działań zmierzających do zażegnania kryzysu w rodzinie. Elastyczny i nienormowany czas pracy asystenta służyć ma realnym potrzebom i rytmowi życia rodziny. Przepisy Kodeksu Rodzinnego i opiekuńczego stanowią, iż Sąd może zobowiązać rodziców biologicznych, jak i samego małoletniego do określonego postępowania, w szczególności do pracy z asystentem rodziny bądź realizowania innych form pracy z rodziną. Rolą asystenta rodziny nie jest powielanie pracy pracownika socjalnego. Asystent rodziny kierowany jest do pracy tylko z tymi rodzinami, w których sytuacja dziecka małoletniego wymaga wsparcia zewnętrznego. Potrzeba odejmowanych przez niego działań pomocowych ustanie wraz z osiągnięciem przez rodzinę umiejętności samodzielnego, prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Rola asystenta rodziny ma istotne znaczenie już na etapie profilaktyki. Jego zadaniem jest całościowe wspieranie rodzin wychowujących dzieci, zagrożonych różnymi dysfunkcjami. Działania asystenta polegają na aktywnym wspieraniu rodziny, w której mają miejsce problemy trudne do pokonania przez tę rodzinę. Praca asystenta rodziny ma charakter kompleksowy. W pierwszej kolejności osoba pełniącą tę funkcję dba o rozwiązanie podstawowych problemów socjalnych rodzin – mieszkaniowych, materialnych, zdrowotnych czy prawnych. Ponadto pomaga również w rozwiązywaniu problemów podopiecznych (emocjonalnych, rodzinnych, problemów w grupie rówieśniczej) i w razie potrzeby kieruje ich na odpowiednią terapię. Asystent rodziny wspiera również swoich podopiecznych w podejmowaniu aktywności społecznej. Do jego zadań należy też motywowanie podopiecznych do podnoszenia kwalifikacji zawodowych lub kontynuowania nauki, pomoc w wyborze odpowiedniej szkoły lub kursów zawodowych, przełamywaniu kompleksów i ewentualnych kryzysów wynikających z trudności i niepowodzeń w nauce. Asystent rodziny zachęca bezrobotnych do podjęcia pracy i wspiera ich w pierwszych miesiącach zatrudnienia. Intensywna praca asystenta z rodziną jest realizowana również w przypadku czasowego umieszczenia przez Sąd dziecka poza rodziną. Wówczas zadaniem asystenta staje się nie tylko praca z biologicznymi rodzicami dzieci w miejscu zamieszkania, ale również współpraca z rodziną zastępczą lub koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, odpowiedzialnym za dziecko umieszczone w instytucji sprawującej pieczę zastępczą, będącej w gestii powiatu, oraz z sądem. Powinien on aktywnie uczestniczyć we wszystkich działaniach zmierzających do powrotu dziecka do rodziny.

W 2024 roku asystenci rodziny:

- opracowywali i uaktualniali plany pracy z rodziną (opracowanie i realizacja we współpracy z jej członkami oraz w konsultacji z pracownikami socjalnymi),
- udzielali pomocy oraz uczyli członków rodziny konstruktywnego i właściwego prowadzenia gospodarstwa domowego,
- udzielali pomocy i wsparcia w rozwiązywaniu problemów socjalnych oraz wychowawczych z dziećmi,
- prowadzili indywidualne konsultacje wychowawcze dla rodziców i dzieci,
- sporządzali opinie, sprawozdania na temat rodziny na żądanie Sądu,

- współpracowali z zespołem interdyscyplinarnym lub grupami diagnostyczno-pomocowymi, o których mowa w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- współpracowali z kuratorami rodzinnymi.

W rodzinach, gdzie była realizowana praca i udzielane wsparcie, asystenci rodziny pomagali i towarzyszyli między innymi w:

- przygotowaniu i złożeniu pism urzędowych w określonych instytucjach,
- nawiązywaniu kontaktów z pracownikami innych instytucji społecznych, poradni specjalistycznych czy organizacji pozarządowych,
- zwiększaniu motywacji klientów do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, kontynuowania nauki czy poszukiwania pracy,
- zwiększeniu motywacji do podjęcia terapii uzależnień, terapii rodzinnej czy regularnego przyjmowania zalecanych leków,
- organizowaniu wsparcia materialnego,
- rozwiązywaniu codziennych trudności poprzez zwiększenie kompetencji w zakresie
- prowadzeniu gospodarstwa domowego i załatwiania spraw urzędowych, gospodarowania czasem,
- poprawie relacji wewnątrzrodzinnych,
- podnoszeniu umiejętności opiekuńczo- wychowawczych oraz budowaniu autorytetu rodziców,
- podniesieniu poziomu higieny członków rodziny oraz estetyki wyglądu mieszkania,
- wzroście umiejętności gospodarowania budżetem domowym,
- odbudowaniu zdrowych postaw psychospołecznych.

Wydatki związane z zatrudnieniem asystentów rodziny przedstawiają się następująco:

Wydatki i źródło pochodzenia	Kwota w zł
Wydatki ogółem w rozdziale 85504 – Rodzina, wspieranie rodziny	97 743,20
Finansowanie z budżety państwa (dodatek motywacyjny)	7 080,47
Finansowanie w ramach „Rządowego programu Asystent rodziny w 2024r.”	20 975,35
Finansowanie ze środków własnych GOPS	69 687,38 zł

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Warlubiu realizuje specjalistyczne wsparcie psychologiczne w ramach działań prowadzonych przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Warlubiu. Adresatami tych działań są także rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym i borykające się z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi, które korzystają z indywidualnych porad psychologa. Ponadto Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

współpracuje z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Świeciu, który oferuje bezpłatną pomoc psychologa, prawnika.

b) *Organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających*

Rodziny wspierające stanowią instrument mający na celu wsparcie rodziców biologicznych w sprawowaniu opieki i wychowaniu dzieci. Gmina może spróbować zaktywizować lokalne otoczenie rodziny w celu udzielenia pomocy rodzinie. Problemy opiekuńczo-wychowawcze mogą wynikać z braku odpowiednich wzorców w rodzinach, z których pochodzą rodzice dziecka. Dzięki współpracy z rodziną wspierającą w rodzinie wspieranej takie pozytywne wzorce funkcjonowania rodziny można zaszczerpić. Pomoc rodziny wspierającej może dotyczyć różnych aspektów życia takich jak: organizowanie czasu wolnego dzieciom, wypracowanie nawyku wspólnego spędzania czasu przez członków rodziny, pomoc w nauce, wskazówki dotyczące wychowania dzieci, ale również takich wydawałoby się oczywistych dla rodzin spraw, jak nauka gotowania, sprzątania, utrzymania higieny osobistej czy racjonalnego prowadzenia budżetu domowego. Rodzina wspierająca powinna współpracować z asystentem rodziny. Pełnienie roli rodziny wspierającej jest nieodpłatne. Niemniej gmina ma obowiązek zawrzeć umowę z rodziną, w której zostaną zdefiniowane koszty, które podlegają zwrotowi.

W 2024 r. w ramach tego zadania na terenie Gminy Warlubie nie szkolono rodzin wspierających i nie podpisano ani jednej umowy.

c) *Prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci*

W strukturze Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Warlubiu działa świetlica środowiskowa w Wielkim Komorsku, do której uczęszczało około 20 dzieci. Przez kilka miesięcy w roku 2024 działa również świetlica środowiskowa w Bąkowie, do której uczęszczało około 15 dzieci. Ponadto na terenie gminy Warlubie, Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Turystyki prowadził zajęcia sportowe, plastyczne, manualne, kółka zainteresowań, jak np. modelarskie, fotograficzne, czy gry w szachy dla dzieci. Dodatkowo przy trzech szkołach podstawowych na terenie gminy Warlubie działają również świetlice dla dzieci.

4) Finansowanie:

a) *podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny – w 2024r.*

Asystenci rodziny uczestniczyli w roku 2024 w czterech szkoleniach. Szkolenie 3-dniowe wyjazdowe organizowane przez Kujawsko – Pomorski Urząd Wojewódzki było bezpłatne. Szkolenie „Przemoc domowa” było szkoleniem grupowym dla całego Zespołu Interdyscyplinarnego i finansowane było ze środków gminy w ramach realizacji zadania przeciwdziałania przemocy. Pozostałe dwa szkolenia: „Standardy Ochrony małoletnich” „Przeciwdziałanie przemocy domowej – interwencja, pomoc” to szkolenia o-line lub miejscowe również finansowane ze środków gminy w ramach realizacji innych zadań.

W roku 2024 nie ponieśliśmy kosztów podnoszenia kwalifikacji asystentów rodziny.

b) *kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2 ustawy, ponoszonych przez rodziny wspierające*

W 2024r. gmina nie poniosła żadnych kosztów związanych z udzieleniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust.2 ustawy, ponoszonych przez rodziny wspierające z uwagi na brak takich rodzin.

5) Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo –terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym

Zgodnie z art. 191 ust. 9 i 10 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej współfinansuje pobyt tego dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo–terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym w wysokości:

- a) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- b) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- c) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Zgodnie z powyższymi założeniami w 2024 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Warlubiu współfinansował pobyt 19 dzieci w pieczy zastępczej w okresie od stycznia do grudnia 2024r. na łączną kwotę: **389 014,42 zł.**

Dane dotyczące poniesionych i planowanych wydatków Gminy Warlubie za pobyt dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Poniesione wydatki Gminy Warlubie w 2024 r.

- Gmina Warlubie za pobyt dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i wynagrodzenia rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu świeckiego wydatkowała kwotę – **207 856,68 zł**
- Gmina Warlubie za pobyt dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo - wychowawczych funkcjonujących na terenie powiatu świeckiego wydatkowała kwotę – **181 157,74 zł**

Planowane wydatki Gminy Warlubie na 2025 r.

- Gmina Warlubie za pobyt dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych zawodowych i spokrewnionych funkcjonujących na terenie powiatu świeckiego planuje wydatkować kwotę – ok. **251 554,03zł, a zaplanowane mamy na poziomie 220 000,00zł**
- Gmina Warlubie za pobyt dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo - wychowawczych funkcjonujących na terenie powiatu świeckiego planuje wydatkować kwotę – **ok. 190 000,00zł i taka kwotę mamy zaplanowaną w budżecie.**

6) Sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie

W 2024 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Warlubiu sporządził dwa sprawozdania rzeczowo – finansowe za okres 01.01.-30.06.2024r. oraz za okres 01.07.-31.12.2024r. i przekazał je do Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego za pomocą Centralnej Aplikacji Statystycznej.

7) Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy

Pracownicy socjalni GOPS w Warlubiu we współpracy z asystentami rodziny na bieżąco monitorują sytuację dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. W tym zakresie współpracują także z pedagogami szkolnymi, pracownikami służby zdrowia, policją, kuratorami sądowymi i przedstawicielami innych instytucji, którzy mają kontakt z rodziną. Po zakończeniu pracy asystenta z rodziną prowadzony jest monitoring przez okres 3 miesięcy.

POTRZEBY ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ ZADAŃ W 2025 ROKU.

- 1) Zabezpieczenie środków finansowych na pokrycie wydatków związanych zatrudnieniem asystentów rodziny (wynagrodzenie, środki ochrony, podróże służbowe, szkolenia, itp.) – **około 95 000,00 zł**
- 2) Pozyskiwanie osób do pełnienia funkcji rodziny wspierającej – **5 000,00 zł** (brak zabezpieczenia środków finansowych na realizację tego zadania)
- 3) Zabezpieczenie środków finansowych na realizację umów zawartych z rodzinami wspierającymi, które udzielają wsparcia rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych – **2 000,00 zł.**
- 4) Zabezpieczenie środków finansowych na pokrycie wydatków związanych z opieką i wychowaniem dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej – **251 554,03zł** i placówce opiekuńczo – wychowawczej – **190 000,00 zł. (brak środków finansowych w kwocie 31 554,03 zł na pokrycie wydatków związanych z opieką i wychowaniem dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej)**
- 5) Zabezpieczenie środków finansowych na dalsze finansowanie poradnictwa psychologicznego – **10 000,00 zł.**
- 6) Rozwój placówek wsparcia dziennego, świetlic.
- 7) Podnoszenie kwalifikacji pracowników socjalnych i asystentów rodziny – **1 200,00 zł**

PODSUMOWANIE

Realizatorzy i partnerzy Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Warlubie na lata 2023-2025 starali się i starają się poprawić sytuację dziecka i rodziny, poprzez systematyczną pracę na rzecz zwiększenia poczucia bezpieczeństwa rodziny, ograniczania patologii społecznych, minimalizowania negatywnych zachowań, podnoszenia oraz stworzenia skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka w ramach swoich kompetencji.